

КАКО ДО...

ВИСТИНСКАТА ПРИКА

Po-it uvani ~it at eli!

Македонци и граѓани на Република Македонија! Сите наши раселени што во моментот се наоѓате на различни меридијани во светот! Од сè срце Ви го даруваме новото издание на неделникот "Македонско сонце" со надеж и верба дека ќе Ви причини радост во овие претпразнични и не многу светли денови за Македонија. Со неговиот најнов блесок сакаме да Ве увериме дека неуморно ќе ја продолжиме потрагата по вистинската приказна за Македонија, во која ќе ги вткаеме и нашето минато и нашата сегашност и нашата иднина. Како најубавиот, најестетскиот и најквалитетниот "македонски килим", резултат на сите умни, луѓе со добра волја и знаење на кои Македонија им е при срце. Значи, страниците на нашиот неделник ќе бидат отворени за сите оние (независно од нивната национална, политичка, партиска, верска, професионална и др. припадност) што знаеле, знаат и ќе знаат што треба да се стори за доброто, просперитетот и светлата иднина на Македонија. Ќе ги "гали" творците, но ќе ги "изгори" растурачите кои и да се, од каде и да се.

Добредојдовте во новото издание на "Македонско сонце" и како читатели и како соработници - секогаш правдољубиви и на вистината и на Македонија.

S. Klin-arova

БЛАЖЕ РИСТОВСКИ, академик

САМО ГРАЃАНСКА МАКЕДОНСКА МАКЕДОНИЈА ИМА ПЕРСПЕКТИВА

Македонија го искува македонскиот народ до Втората балканска војна (1912). Потоа настапи период на разбиена земја и распарчен народ. Втората светска војна беше последната шанса за ослободување и обединување на земјата, но ние ја прокоцкавме. Сепак, создадовме своја држава, макар и во федеративен состав. Со албанскиот вооружен напад врз македонската држава во 2001 година конечно ја загубивме македонската држава. Натурената (и прифатена) концепција за мултиетничноста и мултинационалноста на Република Македонија, како единствен реликт во светот, ако остане, не се гарантира опстанокот на ваквата држава. Со тенденцијата за дуалистичка и билингвална федерација конечно се погребува Македонија - во интерес на соседите и на меѓународните фактори за конечно решение на "македонското прашање".

Ако овој народ и оваа држава сака да опстане, мора да создаде почва за разбирателство и за изградба на граѓанска држава (а не држава на етничитети или некакви племенски етнички заедници) со неизбежна промена на сегашниот Устав. Само граѓанска македонска Македонија, со сите права и слободи на малцинствата, има опстанок и перспектива.

Д-р **ЖАН МИТРЕВ**, кардиохирург

ГЕНЕРИЧКО ДРВО

Сознанието за Македонија кај секој поединец го менува неговиот живот. Ја сфаќа одговорноста на своите предци и на огромната културна, многувековна и непрекината историја. На тој начин не може да работи, да мисли и да живее како што било пред тоа. Станува Македонец. Сознанието за Македонија ги променува видците од локално кон интернационално. Ја прави јасна сликата на нашето генеричко дрво и почнувајќи од македонскиот корен и стебло се формираат сите гранки на таканаречените славјански народи.

ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ, претседател на Македонската академија на науките и уметностите

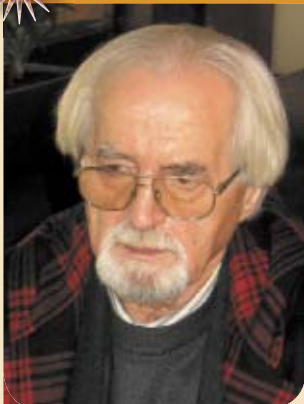
ПОКАНА ЗА БРАТСТВО, ЉУБОВ И ИДНИНА

Ќе говорам за тоа што треба за утре, а потоа би се навратил на тоа што е сега и што беше.

Зарем има граѓанин на Република Македонија којшто не сака лична сигурност, сигурност на семејството, сигурност на најблиските, на државата во целост. Дали воопшто има граѓанин којшто не сака барем некој член од семејството да му е во работен однос, со чесен труд да заработи и тоа да го внесе во својот дом и да ги исхрани своите најблиски и себеси. Дали има воопшто граѓанин којшто не го сака општествениот, стопанскиот и културниот просперитет на својата земја. Тоа го сонува секој наш граѓанин, а ако има такви коишто тоа не го сонуваат, нека си одат отука. Не им е тука местото. Македонскиот народ посебно не е народ на воени потези, народ којшто врши агресија. Македонскиот народ е мирољубив, трудољубив, скромен и мислам многу креативен. Сакаме сите граѓани на Република Македонија да живееме како една заедница во којашто ќе имаме една убава иднина за сите нас. Ние сè уште ги преживуваме рефлексите на 2001-та година. Можеби кога ја доживувавме 2001-та не знаевме тогаш каква е реалноста на тоа. За таа година има различни сфаќања. Историјата ќе ги пресмета своите елементи "за и против" или оние што се помеѓу и ќе даде една праведна оценка за тоа што всушност се случувало. Јас како историчар не можам да кажам без доволно аргументи, а и ги немам. Своите проценки не ги давам така лесно особено кога е јавна изјава. Затоа ќе се причека и на таа оценка. Ова е обраќање не само до етничките Македонци, туку и до сите граѓани коишто можеби понекогаш и не сакаат да се наречат дека се граѓани на Република Македонија, како покана за братство, љубов и иднина, затоа што евентуалното потценување на основниот корпус на оваа држава и на македонскиот народ за никого не е добра. Македонскиот народ е стрплив и не сакам да кажам дека тој може утре да почувствува дека бил излажан од некого.

ПЕТРЕ М. АНДРЕЕВСКИ, академик

ДРЖАВА КАКВА ШТО НЕ ЗАСЛУЖУВАМЕ

Многу би сакал да дадам оптимистичка изјава, но нешто не ми дава, не ме остава. А не ме остава чувството дека ни се одземени сонштата, идеалите. Некои случајни минувачи во политиката ни го амортизираа творечкиот поттик, ни ги конфискуваа мечтите. Ни ја истетовираа најдлабоката стигма на срам и понижување. Ни ги одзедоа минатото, сеќавањето, историјата. Ни го замаглија хоризонтот, ни ја укинаа иднината. Дури и црквата се вклучи во тој ешалон, во таа амплитуда на престапници за поголем профит. Некои предавници и родоотстапници ни го оддалечија Бога, ги разурнаа храмовите и светилиштата што ги носевме и во себеси. Не знам кому му треба Македонската православна црква да биде призната од Српската, наместо да биде обратно. Можеби затоа по казна живееме во држава каква

што не заслужуваме.

Црната хроника се етаблира како прва и најзначајна вест во сите медиуми. Веќе ни еден културен настан нема никакво дејство врз свеста и емотивниот интерес на човекот. Лагата и криминалот станаа доблест, тривијалноста - естетика на живеење.

Ни се случи под притисок на два-тројца илузионисти делегирани од "меѓународната заедница" да биде хипнотизиран нашиот политички триумфат како триумф на "нивиот" граѓански модел и консензуална демократија. Нам ни останува само да чекаме кога од тие силни европски принципи дефинитивно ќе колабира живиот организам на нашата веќе демонтирана држава.

Дојде така што не знаеш кој е поголем државен непријател: оние што треба да бидат судени или оние што судат. Дали терористите со кои коалицира власта или власта која не знае како да си ги задржи позициите без нив. Ова е можеби единствената држава (ако е сè уште држава) која е под целосен протекторат на едно малцинство. Еве, на пример, според најновиот Попис излегува

КАКО ДО...

ВИСТИНСКАТА ПРИКА

дека Македонците само умираше, а Албаниците само се раѓале или увезувале до договорениот процент. И тоа на општа радост на пописната комисија. Николај Александровиќ Перѓаец има кажано една навидум еретичка мисла: "Слободата е пред сè право на нееднаквост. Еднаквоста е пред сè уништување на слободата". Дали нашата слобода веќе е уништена? Зошто со години се изведуваат некакви перманентни абортуси на транзиција за побрз влез во ЕУ? Макар и како народ без знак на препознавање. Иако со милениуми Европа била провинција на Македонија.

Има една народна сентенца која кажува како мажот најнепосредно ќе разбере дека е веќе стар и неспособен за љубов. А таа гласи вака: "Стар си кога ќе забележиш првпат дека не можеш и вторпат. А ептен многу стар си кога ќе забележиш и вторпат дека не можеш ни првпат". За жал, нашиве властодршци кои за оглав нè водат веќе 12 - 13 години, не го забележале ни едното ни другото. Никогаш не посакале да си го проверат стерилитетот на своето политичко либидо.

АЛЕКСАНДАР АНЧЕВСКИ, ректор на скопскиот Универзитет

АКАДЕМСКА КРИЗА ИЛИ АКАДЕМСКИ ПРЕСТИЖ

На патот за интегрирање во европската култура на високо образование, во академската средина неминовно се поставува прашањето - дали се наоѓаме во фаза на престиж или во состојба на академска криза?

Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - најстарата универзална, духовна, образовна, културна и научна институција во Република Македонија, во досегашниот повеќедецениски период дава белег на вкупните развојни процеси и во исто време успева да се справи со обидите за деградирање и негирање на неговата интелектуална моќ. Развојот на високото образование и денес е незапирлив процес, процес кој мора да биде воден и предводен од интелектуалната моќ, концентрирана токму на Универзитетот. Колку повеќе процесите во високото образование ќе се одлепат од политичките влијанија и

конструкции, толку повеќе универзитетите ќе се промовираат како места за продуктивен развој на образовните, културните и научните визији и стратегии и тие ќе бидат вистински места за академски и цивилизациски престиж.

Тоа ние успешно го остваруваме, но се поставува прашањето - дали Република Македонија создава услови за единствен високообразован систем со јасно дефинирани стандарди и вредности?

Убеден сум дека само едно интегрирано високо образование во РМ, со во себе инкорпорирани европски стандарди и принципи, кои нашиот Универзитет ги поседува - отвореноста, еднаквиот пристап, без разлика на националната, верската, регионалната, политичката и социјалната припадност, автономноста и академската слобода, ќе може успешно да ја оствари целта - да претставува дел од европскиот простор на знаење.

Оттука, и мојата дилема: Дали во нашата држава се создава единствен високообразован систем, или пак ќе ни се случи истовремено да имаме - од една страна академски престиж, а од друга, академска криза?

Како и да е, иднината на секоја земја го носи интелектуалниот потенцијал, а тој се создава на Универзитетот.

ВИОЛЕТА АЧКОВСКА, универзитетски професор

ВРЕМЕ Е САМИ ДА СИ ЈА СЕРВИРАМЕ ТРПЕЗАТА

Да се размислува за иднината на Македонија во овие мигови на изгубени национални идеали, на губење на идентитетот и на нарушени етички вредности е навистина тешка задача. Се најдовме кривки и неотпорни во светот во кој владееат законите на капиталот. Во таа емоционална кривкост на раскрсницата на времето ни ги испомешаа патоказите. Други ни кажуваат кои сме, каде сме. Историјата ни ја злоупотребија, сегашноста ни ја кројат. А што ќе биде со иднината не знаеме! Дали сме толку лоши за да заслужиме толку лоши водачи: без национална визија, без чесност, без способност.

Вистинската историја на нашата пропаст започна со криминалната приватизација, со создавање на коалиции за разграбување на капиталот!

ЗНА ЗА МАКЕДОНИЈА

ОКО НА СОНЦЕТО

Но, логиката на капиталот е безмилосна. Нас тоа нè вовлече во сфери во кои нашиот човек никогаш не загази. И така, со временско задоцнување од еден век, ние се стремиме кон Европа на капиталот, кон Европа на либералната демократија, без да знаеме точно како сето тоа изгледа. Се покажа дека не може да се прескокне еден цел развој на капитализмот и на изградбата на националната свест и стремеж за национална држава. И сега, наоѓајќи се во европски XIX век, си поставуваме задачи да скокнеме во европскиот XXI век.

Се наоѓаме на дното на материјалната и духовната сиромаштија. Се надевам дека таа ќе нè удри толку силно што конечно ќе кажеме - доста! Доста на лошата политика и корумпијалните политичари! Доста на албанските заграбувања на Македонија! Доста на туѓите кујни! Време е сами да си ја сервираме трпезата.

НИКОС ЧАУСИДИС, универзитетски професор

ПО ПРИНЦИПОТ НА АПСОЛУТНА ВИСТИНИТОСТ

Најпрво треба да се запрашаме што е тоа "македонска историска приказна" и кому таа му е потребна. Најмалку мислам дека таа треба да биде измислица т.е. лага. Обратно, првиот принцип според кој треба да се работи е принципот на апсолутна вистинитост. Убеден сум дека историското минато на Македонија апсолутно оди во прилог на постоењето на денешната македонска држава и македонскиот народ и нивните интереси, па оттука нема потреба во таа смисла ниту да ја премолчуваме, а најмалку да ја преправаме. Треба само стручно и аналитички да ја истражуваме и да ја бараме во неа смислата на нашето денешно постоење. Историската вистина е една, но таа може на многу начини да се претстави, покаже и раскаже - во зависност од тоа кому му е наменета. Крајно време е да се

формира некакво тело кое ќе има компетенции, финансии, програми и критериуми врз чија основа ќе иницира, поддржува и финансира дејности од областа на историјата кои се особено приоритетни за оваа земја. Тука не мислам само на археолошки, архивски и други истражувања, туку и издавање разни дела - клучни за нашата култура. Притоа особено мислам на прегледни, лесно читливи и богато илустрирани изданија (книги, ЦД - ромови), наменети за младите и обичните граѓани, како и документарни филмови направени според светски стандарди. Многу е важно и финансирањето преводи на наши дела на светски јазици и обратно.

БРАНИСЛАВ САРКАЊАЦ, универзитетски професор

КАДЕ Е КУЛТУРНИОТ ИДЕНТИТЕТ НА МАКЕДОНИЈА?

Јас светот го разбираам како поле за културен натпревар меѓу народите, но во кој треба да се победи како во скопскиот маалски баскет за да може да се изјави "за тебе сум бољи, лепши и паметнији". Како? Да покажеш дека си многу поинаков од другите, и дека си самобендисан поради тоа. А за тоа ти треба национална држава која ќе го храни твојот национален и културен идентитет.

Тоа што си роден во Македонија пред толку и толку години, во тоа градче или селце, не е само гол статистички факт, туку подразбира купишта искуства, доживувања, влијанија, премрежија и сите тие можат да се врзат за еден простор кој е историски и културен, но кој е таков зашто успеал да стане политички или државен простор.

Под култура подразбирам не само збир на практики на опишување, комуникација и претставување, туку сè она што луѓето го прават и за тоа мислат, пишуваат, сликаат. Културата се наоѓа и во она што луѓето секојдневно го прават, мислат, чувствуваат и сакаат.

Секаде во светот има луѓе кои нешто прават и мислат. По што се разликуваме ние од другите? И ние секојдневно нешто правиме, чувствуваме, сакаме. Па, тоа го правиме некако поинаку. Културата, како кај Мишел де Серто, е во остатокот. И во Мексико и во Македонија има автомобили и телевизори, но меѓу овие две земји има големи разлики. Разликите се во она што го има во едната, а го нема во другата.

КАКО ДО...

ВИСТИНСКАТА ПРИКА

Ваквите определби на културата го подразбираат прашањето на идентитетот на една култура. Една култура секогаш да се опише во споредба со други култури. Нам Македонците многу ни годи кога ќе пронајдеме некој странски историчар или патеписец кој пишува дека Македонците не се ни Бугари ни Срби, туку дека се нешто посебно.

Каде е културниот идентитет на Македонија? Во што се состои културниот идентитет на Македонија што ја разликува од другите? Кој ќе го утврди тој идентитет? Тоа се суштествените прашања денес. Тоа мора да го направи Македонецот, зашто ако не го направи тој, ќе го направи некој друг, а од тоа имаме уплав (особено кога тоа го прават соседните земји). Ако некој друг зборува за вас, или ќе ве присвои или ќе ве зашутка. Кога во соседните земји се величи Македонија, тоа се прави како за нешто свое. Кога се смета за нешто туѓо ѝ се намалува вредноста и аурата на романтичност.

Но, ако ги погледнеме научниците (историчарите, културолозите) од развиените западноевропски земји кои ни се наметнуваат како први референци, работите стојат поинаку. Тука ја имате веќе опасноста од етнологизација. Не се смета за висока култура она што е направено во државата Македонија, туку е интересна, автентична само онаа култура која народот, етносот ја носи спонтано. Да банализирам: тој другиот ќе зборува за вас преку КУД "Мирче Ацев", а не преку Никола Мартиновски. Шупелката е слика на таа култура, не пијаното. Есма ќе биде познат феномен, но за Тодор Скаловски ќе прашуваат кој е тој. Во најдобар случај ќе станете жртва на оној омразен мултикултурализам во Америка кој наеднаш почнува да пласира уметници индијанци, чиканоси, пингвини и за кој зборува Глорија Анзалдуа.

Затоа велам: националниот идентитет се гради преку културна политика која е пред сè работа на државата и на државните институции, зашто во нив се сретнуваат државата и државната наука.

ЉУБОМИР КЕКЕНОВСКИ, универзитетски професор

СТОПАНСКИТЕ ИНТЕРЕСИ ПРЕД СÈ

И покрај тоа што последниот век беше испрекинат со војни и политички граници, Македонија ќе биде тоа што отсекогаш била. Имено, доследно следејќи ги процесите на европската интеграција, граѓаните поведени од силата на економските закони ќе ги конституираат и реализираат стопанските интереси, пред сè во поширокиот регион - Македонија. При тоа мора да се почитува барем и тоа што сите реки одовде се влеваат во едно море и дека е тешко да се биде попаметен од природата.

ЃУНЕР ИСМАИЛ, директор на списанието "Форум"

СТРАНИТЕ НА СВЕТОТ ЈА ПОСОЧУВААТ МАКЕДОНИЈА

Не станува збор за тоа "Приказната за Македонија" да му ја раскажеме на некој, туку најнапред треба да си ја раскажеме самите себеси.

А каква треба да биде приказната којашто, до неброено, ќе си ја раскажуваме? Се плашам дека за "Македонската приказна" ќе биде потребна една многу сложена рецептура, ама еве, колку за почеток: Ќе ја земете пред себе картата на светот. Откако ќе ги пронајдете страните на Светот (ама вистинските, а не оние од компасот) ќе ја пронајдете и Македонија. Потоа ќе си го привикате сеќавањето од лекциите по Историја (ама вистинските, а не романтичните, литераризирани приказни за "несреќа", "проклетство", "судбина", "заговори", "предавства" итн.) и тука некаде околу Берлинскиот конгрес ќе ја лоцирате територијата на

растегливата формулација - Македонија. Потоа ќе ја следите историјата во две насоки. Едната насока е да дознаете: што правеле другите (Големи, Мали, Соседи и сл.)? Втората насока е да

ЗНА ЗА МАКЕДОНИЈА

ОКО НА СОНЦЕТО

се самоосознаете: што (не)правеле вашите предци и како се снаоѓале во овој свет којшто не е скроен според правилата на поезијата, туку според правилата на способните да преживеат и да растат.

Оттаму, сè ќе биде полесно. Ќе видите дека задачата: мислењето на самиот себе, многу лесно ќе ве донесе до "Приказната за Македонија". Така секогаш ќе знаеме кои сме, какви сме, што можеме!?

МИТРОПОЛИТ КИРИЛ, архијереј на Полошко-Кумановската Епархија на МПЦ

ДОБРИ ПРИЈАТЕЛИ

Преку стекнување на што поголем број пријатели. Тие што беа повикани да покажат многу повеќе грижа и доблест на овој план како да беа многу повеќе окупирани со личните, а не со возвишените приоритетни интереси; прогресот и претставувањето на нашите реални вистини пред земјите од кои сме можеле да ја добиеме поддршката. Сè уште не е доцна на овој план да се посвети поголемо внимание. Без добри пријатели тешко дека ќе може да се опстои. Премногу сме разединети, внедрен е синдромот на реваншизам меѓу политичките партии од македонскиот блок, а познато е дека делбите - караниците, носат само сиромаштија и болести. Од гореспоменатите причини нè доведоа до ова делбено дереце. Повеќе од половина од нашите работоспособни луѓе да не бидат вработени, а повеќето од оние што се вработени се на работ на животната егзистенција.

Но, нашиот народ е добар, ние како што Господ нè повикува да бидеме на повисокиот пиедестал треба и сме повикани да му обезбедиме на нашиот благороден народ, како духовен така и мирен, безбедносен, материјален, социјален и културен живот, опстој и развој, зашто тој трпелив народ, кој со столетија е измачуван и поробуван, денес заслужува да живее во оваа суверена и самостојна држава, барем на едно слободно, од родна библиска Македонија онаква каква што Господ ја создал во своите етнички граници.

Нашиот македонски род од Бога благословен е вреден, чесен и трудољубив. Неговата чесност, древност и креативност, најмногу е изразена меѓу иселеништвото, каде што нашите еднородни браќа, по дух и вера, се најпримерни граѓани на северноамериканскиот и австралискиот континент. Во тие средини ретко ќе сретнете Македонци кои се социјални случаи како што, за жал, безброј ги има на нашите македонски простори. Таму владее законодавството. Повиканите во нашата суверена држава треба да се потрудат да завладеат правото на законот, да профункционира во сите сегменти правната држава, бидејќи непочитувањето на законот на законот доведува до беззаконие. Беззаконието води кон анархија, а анархијата кон разнебитување на сите вредности коишто ги создал нашиот народ.

Д-р КИРО СТОЈАНОВ, бискуп од Католичката црква во Македонија

ДА СЕ ПОТПРЕМЕ НА СОПСТВЕНИТЕ КОРЕНИ

"Вистина Ви велам, ако не се вратите и не бидете како деца, нема да влезете во Царството Небесно; Кој, пак, ќе се смири како ова дете во Мое име, Мене Ме прима" (Мт. 18,3-5).

Иднината на секој народ лежи врз способноста во воспитувањето на своите идни поколенија. Македонија и македонскиот народ во минатото преживеаја славни и триумфални настани, мигови на радост и на воздигнувања. Сепак, историските сведоштва покажуваат дека низ столетијата маките и страданијата на Македонците биле долги и тешки.

Вистината во историскиот развој на нашите простори вели дека сме нација која од сите европски народи прва ја имала честа да се сретне со христијанството, директно пренесено во Македонија од најголемиот

гласник на Радосната вест, Свети апостол Павле. Македонскиот народ дал големи синови на човештвото, почнувајќи од апостолските ученици и наследници, светите епископи Аристан и Гај, преку Свети Димитрие, Харалампие, Кирил и Методиј, Климент и Наум... Плодовите на сите овие свети луѓе придонеле низ подоцнежните векови за опстојување и надоградување на генерациите.

КАКО ДО...

ВИСТИНСКАТА ПРИКА

Хендикеп за Македонија претставувале туѓите доминации кои го разединувале и делеле народот на овие простори. Елементот на христијански добро воспитана нација секогаш бил и е присутен меѓу нашиот народ. Затоа во временската крстосница во која сега се наоѓаме потребна е работа за духовна надоградба во духот на Христовите зборови да се повратиме и потпреме на сопствените корени кои се христијански и нè повикуваат на заедничка едукација на вредностите и потребите на личноста. За подобро утре.

ЈАКУБ СЕЛИМОСКИ, директор на секторот за верско образование при Исламската верска заедница

СРЕКНА ИДНИНА СО БОЖЈА ПОМОШ

Македонија е мошне убаво катче од Бога одбрана и сместена во срцето на Балканот, а тоа е југоисточниот дел на Европа, место кое ги поврзува европската и источната цивилизација. Самата Македонија е место на стари цивилизации од антиката, па сè до денешната современа цивилизација. Таа и денес е место на повеќе култури, простор на којшто живеат повеќе етнички заедници и средба на од Бога објавените небесни конфесии.

Минатото на Македонија претставува испреплетено живеење на луѓе со различна етничка припадност и со различна конфесионална припадност, со цврсто градење на нивниот заеднички соживот со целосно уважување на поинаквиот од себе и почитување на неговите културни и религиозни вредности. Во Македонија имало воени конфликти, но тие во најголем број биле освојувачки или конфликти кои се воделе на овие простори помеѓу други земји, додека пак конфликтите врз етничка основа или пак верска нетрпеливост или не постоеле или пак се безначајни од долгата историја на оваа наша татковина.

По самостојноста на нашава држава, поточно по распадот на поранешната заедничка федерација, Македонија се очекуваше да чекори напред со јасни и препознатливи чекори во посакуваната просперитетна иднина. За жал, не успеавме во доволна мерка да се снајдеме и да се учиме на лошото искуство од соседството, а со тоа да не ги повторуваме нивните грешки, не успеавме да одиме во пресрет на проблемите и предизвиците и истите со соодветни средства да ги решаваме во интерес на сите граѓани на Република Македонија, туку дозволивме одредени проблеми и предизвици да се наметнат и со тоа целокупната наша енергија да биде трошена на санирање на последиците предизвикани од истите.

Сметам дека минатото кое не е мрачно, сегашноста во која сепак успеавме да ја ставиме под контрола можноста секој слободно да ја развива сопствената култура, сопствената традиција и слободно да го следи сопственото верско учење, сето тоа ни претскажува една среќна иднина во која ќе уживаат со Божја помош идните генерации на нашава татковина.

ЗЛАТКО ОРИЃАНСКИ, музичар

СЕ УНИШТУВА ДУХОТ НА ОВАА ЗЕМЈА И НАРОД

Во моментов додека го пишувам овој мал есеј, на телевизија оди концерт посветен на големиот африкански лидер Нелсон Мандела. Свират и пеат од Peter Gabriel до Боно од U2. Зарем може да се биде човек на 21 век, а да не се познаваат Beatles, Radiohead, Peter Gabriel, U2? Умот без таа цивилизациска култура прави пивски стомак, врзува машна околу вратот и облекува смешен костим кроен во соц-стил.

Политичари од Македонија!!! Кои и да сте, од каде и да сте. Оставете нè да дишеме слободно. Парите ги зедевте, што сакате уште? Здебелени сте во телата, уште подебели во умот. Немате

ЗНА ЗА МАКЕДОНИЈА

ОКО НА СОНЦЕТО

смисла за убаво, немате поим за дизајн. Не познавате ниту едно од имињата што ги набројав. Јас ги знам сите нив, ама за жал и дел од вас. Секој ден ја гледам вашата лакомост и провинцијализам. Вие не ја сакате оваа земја, вие се сакате само себеси. Зошто не си заминете онаму каде што ги криете покрадените народни пари? Деновиве објавив албум кој се вика "Разбуди се". Барем малку да ви се спротивставам на вашата желба да го уништите сиот дух на оваа земја и на овој народ. Ако тоа не успее, еден ден ќе се соблечам бос и ќе запешачам по оваа моја сакана земја како Ганди. Верувајте и плашете се, затоа што имам повеќе сила и вера од вас. И ќе го поведам народот (оти мене ми верува повеќе од вас) да ви го покаже точното место каде што припаѓате. Можеби следниот ден, на раскопаниот Плоштад среде Скопје, по тој повод ќе правиме концерт "Анастасија", "Леб и сол", Милчо Манчевски, "Мизар" и многу други кои ѝ го светлат образот на оваа земја. А вие, вие веќе немате време да се разбудите. Ниту пак ни требате... Во меѓувреме ве молам прислушувајте ме. Ќе чуете за Његош, Андрич, Мисирков, Ѓорче Петров, Фелини, Тарковски. Сите тие се мои пријатели и ваши лути непријатели. Помирување тука нема...Го имате згрешено времето, а најмногу местото. Македонија ќе живее и без вас, ве уверувам.

РИСТО ГУШТЕРОВ, македонски бизнисмен

ВЕРБА ВО СВОЈОТ НАРОД

На македонскиот народ, како што и досега е историски докажано, му е потребно духовно водство, духовна потреба, верба во Бога, верба во својот народ и верба во она што нашиот народ сака да го направи и го очекува во иднина. Јас верувам во иднината на Македонија, верувам во идните генерации и верувам дека Македонија ќе добие можност да биде претставена на начин како што заслужува, од историски, економски и од национален аспект.

ДАРКО ПАНЧЕВ, врвен спортист

ДРЖАВАТА СЕ ВОДИ СО ЛЉУБОВ И ЧУВСТВА

Седум години поминаа откако сум вратен од странство во Македонија и за овие години сфатив само една работа – дека државава ја водат на партиска основа наместо да се води на национална основа. За мене лично е катастрофален податокот дека овие години слушам редовно изреки во стилот "јас сум СДСМ-овец" или "јас сум ВМРО-овец" или некоја друга партиска припадност, а ретко слушам некој да каже "ЈАС СУМ МАКЕДОНЕЦ". Мислам дека тука лежи почетната проблематика во водењето на нашата држава. Ако вие не ја водите државата со љубов и чувства кон неа, ако ја водите само поради партиски и лични интереси, мислам дека тука лежи одговорот на прашањето - зошто Македонија дојде до оваа ситуација. Држава со два милиона народ и две ипол милијарди марки годишен буџет треба да биде многу различна од оваа што е сега, се разбира ако се краде помалку од тоа што се правеше до денес. Ова е вториот дел кој е важен, од одговорот за нашата држава. Има уште многу клучни прашања, но за да дојдеме до нив, мора да ги решиме прво овие две.

КАКО ДО...

ВИСТИНСКАТА ПРИКА

ЛИЛЈАНА ПОПОВСКА, потпретседателка на Собранието на Република Македонија

МАКЕДОНИЈА БИЛА И ЌЕ ЈА БИДЕ

Република Македонија е резултат на многувековен природен развој на идејата за македонска државност и посебност. Кога немало услови за изградба на држава, таа идеја опстојувала и се развивала меѓу народот низ културата, преку јазикот и творбите на духот. Поткрепа ѝ давале истакнати поединци на своето време, кои ја изградиле структурата на научната аргументација. Со мислата за Македонија сонувале, страдале и гинеле цели генерации, секогаш бранејќи го своето, никогаш не посегајќи по туѓо. Затоа ние, денешните потомци, можеме спокојно да се соочиме со секого. Затоа имаме

обврска да го помниме и почитуваме минатото, но не како бреме што ќе нè фрустрира, туку како свест за себеси - како дел од сеопштото културно наследство на светот. Затоа имаме иднина, имаме тло под нозете. Зашто Македонија била, е и ќе ја биде.

ТИТО ПЕТКОВСКИ, пратеник

МАКСИМАЛНА ОТВОРЕНОСТ КОН ДОБРОНАМЕРНИЦИТЕ

Мислам дека веднаш треба да престанат схоластичките расправи за тоа кој е повеќе виновен за нашето тонење. Второ, да се пристапи кон изготвување на национална стратегија во која би партиципирале сите политички субјекти во државата, значи власта, опозицијата и невладините и непартиски организации со точно утврдена динамика и приоритет. Трето, преку разни форми да се ангажира целокупниот творечки потенцијал со кој како држава располагаме, а да побараме помош и од експерти од надвор. Што значи максимално да бидеме отворени кон добронамерниците од надвор.

ТЕУТА АРИФИ, пратеничка

ВИСТИНСКИ ПАТ ВРЗ ЕВРОПСКИ ПРИНЦИПИ

Вистинската приказна за Македонија, според мене, е заедничко градење на европска Македонија. Очигледно дека градење на држава врз национален - етнички концепт не може да издржи на периодот на промени на Балканот. Затоа патот што Македонија го гради врз основа на охридскиот Рамковен договор и врз основа на европските принципи на демократија и права на човекот е дефинитивно вистинскиот пат и вистинска перспектива на сите граѓани.

ОЛИВЕР ШАМБЕВСКИ, директор на центарот за комуникации на ВМРО-ДПМНЕ

МАКЕДОНСКАТА ПРИКАЗНА ЛЕВИЦАТА ЈА ПРАВИ УТОПИЈА

Пред точно 110 години една група луѓе, Македонци, започна организирано да ја кажува македонската приказна и да ги става во залог своите животи за нејзина афирмација. Пред точно 110 години се формираше ВМРО и од тогаш започна вистински, храбро и организирано да се сонува македонскиот сон, тогаш се отвори македонското прашање, тогаш започна македонската голгота. Конечно пред тринаесет години, идеите на ВМРО, синтетизирани и облагородени во неговите наследници денешната ВМРО-ДПМНЕ сонот го претвори во јаве. Најважното

прашање од македонската приказна - суверена и самостојна македонска држава како дом на сите кои живеат во неа стана наша реалност. Повторно предводени од ВМРО-ДПМНЕ македонската приказна го преживеа и најголемиот тест за нејзината суштественост, конфликтот од 2001 година.

Денес, за жал, македонската приказна идеите на левицата и центарот ја прават утопија. Македонија по 2002 година, откако на власт дојде актуелната Влада на г. Црвенковски, ја гледам како земја која реално нема идеја, како земја која практично нема политичка платформа и како земја која е владеана од луѓе на кои единствената идеја им е личната корист.

Сепак, сметам дека не е сè изгубено во Македонија. За среќа, македонската десница успеа да се консолидира по 2002 година и да ги реafirмира принципите на солидарност и братство кои се основна платформа на десницата, но и основа за секоја идна национална стратегија. Она што е уште поважно, македонската десница главно артикулирана во идеите на ВМРО-ДПМНЕ ќе ја продолжи македонската приказна овојпат давајќи силен импулс за конечно обединување на целата територија на Македонија во рамките на голема и обединета Европа.

Впрочем, обединета Европа е практично најголемиот проект на европската десница, а Македонија како дел од обединета Европа е сега веќе најголемиот проект на македонската десница, нашата најголема мисија.

Подготвиле:
Рената МАТЕСКА
и тимот на "Македонско сонце"

